

Doorlopend Leesplan KC Polderbrug Rijpwetering

Inhoud

Inleiding	3
Leesontwikkeling in verschillende fases	4
Onze visie op lezen en de doorgaande leeslijn.....	5
Ambitie	5
Doel	6
Samenwerking tussen opvang, onderwijs en thuis	6
Activiteiten	7
Budget	9
Borging.....	9
Onze partners	9
Nog in te zetten/ te ontwikkelen	9

Inleiding

Dit leesplan is ontwikkeld vanuit de samenwerking opvang en onderwijs van KC Polderbrug te Rijpwetering. Het doel van dit plan is lezen binnen deze samenwerking te bevorderen, borgen en te verankeren.

Een doorgaande leeslijn voor jonge kinderen is een samenhangende aanpak die de leesontwikkeling stimuleert vanaf de geboorte tot in en na de basisschool. Het doel is dat kinderen en jongeren leesplezier en leesvaardigheden ontwikkelen en inzicht krijgen in (jeugd)literatuur.

Continuïteit in de doorgaande leeslijn is essentieel om te voorkomen dat jonge kinderen een achterstand in leesvaardigheid oplopen. De leesontwikkeling is namelijk een continu proces, waarbij de vroege ervaringen de basis leggen voor latere leesvaardigheid en plezier. Samenwerking tussen ouders, kinderopvang (voor- en vroegschoolse educatie) en het primair onderwijs is hierbij van groot belang.

Er is met dit beleidsplan Doorgaande Leeslijn 0 tot en met 12 jaar beleid en aanpak rondom leesbevordering vastgelegd.

De directeur van onderwijs, de locatieleider opvang en de leescoördinator(en)/ leestaalspecialist borgen, ontwikkelen en voeren dit leesbeleid van onderwijs en kinderopvang in samenhang uit.

Leesontwikkeling in verschillende fases

Binnen de leesontwikkeling onderscheiden zich meerdere fases. Uit onderzoek (Bron: [Groeien als lezer in een doorgaande leeslijn | Iedereen Leest](#)) blijkt dat de hieronder genoemde ontwikkelingsfases belangrijke pijlers voor de lees-ontwikkeling zijn. Deze leesontwikkeling begint al lang voordat een kind kan lezen en verloopt in verschillende fases:

Vroegtalige fase (0-4 jaar- baby en peuters):

- Voorlezen: Ouders/verzorgers en voorschools aanbod spelen een cruciale rol door voor te lezen, liedjes te zingen en samen naar plaatjesboeken te kijken.
- Taalrijke omgeving:
Een rijke taal- en leescultuur thuis en op de Kinderopvang stimuleert de taalvaardigheid en motivatie.
- Interactie: Het kind leert klanken en woorden (ook spelenderwijs) herkennen door interactie, doorvragen en het benoemen van beelden.

Geletterde fase (4-6 jaar-kleuters/mussen):

- Kleuteronderwijs: Op school bouwen de leerkrachten voort op de basis die thuis is gelegd. De nadruk ligt op de voorbereidende geletterdheid en klanken.
- Spelend leren: Onderwijs is ontwikkelingsgericht en speels. Activiteiten zoals interactief voorlezen, klankspelletjes en letterherkenning bereiden kinderen voor op het technisch lezen.
- Mark-making: Het kind experimenteert met het schrijven van krabbels, tekens en uiteindelijk letters.

Beginnende lezer (vanaf 6 jaar- groep 3/mussen):

- Technisch lezen: In groep 3 wordt de overstap gemaakt naar het daadwerkelijke, technische lezen (automatiseren herkennen letters, lettercombinaties en woorden, klank-tekenkoppeling).
- Deze basis van technisch lezen vormt de overgang voor begrijpend lezen en vloeiend lezen.
- Voortzetting: De leeslijn zorgt voor een soepele overgang tussen kleuter- en basisonderwijs, waarbij de leesmotivatie behouden blijft.

De gevorderde lezer (vanaf groep 4 tot en met groep 8/gruttos):

- Begrijpend lezen in samenhang met rijke thema's (begrip van de wereld) vormen het fundament voor verrijken van kennis, woordenschat en vaardigheden (o.a. met inzet van projecten, bezoek musea).
- Betekenisvolle contexten zetten aan tot diepgaand lezen, denken, praten en schrijven. Als nieuwe kennis, woorden en vaardigheden in samenhang voorbijkomen, leidt dit tot verankering in het langetermijngeheugen.
- Je kunnen verplaatsten/ inleven in de tijd/wereld van het boek
- Boeken geven een veelheid aan ervaringen door aan de lezer

Onze visie op lezen en de doorgaande leeslijn

Het is onze visie dat lezen de “sleutel” is tot een rijke taalontwikkeling, waarbij de natuurlijke nieuwsgierigheid van een kind vanuit een rijk leesaanbod wordt gestimuleerd en wordt omgezet in een leven lang leesplezier.

Bij KC Polderbrug staat plezier in lezen en boeiend lezen voorop, met als doel dat de kinderen diepgaande kennis en inhoud verwerven ten behoeve van hun begrips- en lees/taalontwikkeling. Lezen, en de voorbereiding hierop, zijn onlosmakelijk verbonden met de context van de wereld om het kind heen (Bron: Blink). Hoe meer begrip een (jong) kind van de wereld om zich heen heeft, hoe meer “haakjes” er zijn waaraan het kind nieuwe kennis, vaardigheden en inzichten kan ophangen. Thuis, bij de opvang en op school is veel (voor)lezen de beste manier om ervaringen op te doen. Met boeken kun je je verbeelden, inleven en verplaatsen in heel andere situaties, bijvoorbeeld situaties en ervaringen van vroeger. Dat is wat gebeurt als je geboeid aan het lezen bent. Boeken geven toegang tot een veelheid van ervaringen. Samen met onze professionals opvang en onderwijs maken wij ons hier sterk voor.

Met deze visie streven we als opvang en onderwijs naar niet alleen technisch vaardige lezers, maar juist vooral naar kinderen met een hart voor boeken, waarbij zij als lezers de kennis van de wereld om hen heen verdiepen en vergroten.

Ambitie

Het is onze ambitie om álle kinderen binnen opvang en onderwijs in KC Polderbrug een rijke lees- en taalomgeving te bieden voor het vergroten van leesmotivatie, leesplezier en leesvaardigheden, zodat kinderen boeken en verhalen gaan waarderen en zelf gemotiveerde lezers worden.

Om later in de maatschappij goed te kunnen functioneren hebben mensen overal taal- en leesvaardigheden nodig om zich in de toekomst verder te kunnen ontwikkelen en zich kunnen handhaven in een complexe maatschappij. Het kindcentrum is de grondlegger van een goede basis voor de rest van het leven. We nemen deze taak serieus en willen ons daar, samen met de samenwerkingspartners, voor inzetten.

Deze ambitie willen we bereiken door:

- Vroegtijdig signaleren van taalachterstanden op jonge leeftijd, en tijdig ondersteuning bieden om achterstanden te verkleinen.
- Een doorgaande leescultuur creëren, waarin lezen niet alleen een schooltaak is, maar iets dat bij het dagelijks leven hoort.
- Gelijke kansen te bieden aan elk kind, ongeacht achtergrond of thuissituatie, door het inzetten van laagdrempelige en toegankelijke taal/leesactiviteiten.
- Vroegtijdig aanbieden van leeservaringen: Door interactief voorlezen en het aanbieden van een rijke leesomgeving, laten we kinderen kennismaken met de magie van boeken.
- Leesplezier voorop: We zorgen ervoor dat de leesactiviteiten speels en uitnodigend zijn, en dat kinderen eigenaarschap over hun leeskeuzes ontwikkelen.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid: We betrekken ouders en externe partners bij de leesontwikkeling van het kind. Dit wordt vormgegeven door samenwerkingen, zoals b.v. met de Voorleesexpres en een zwervboekenkast.
- Zicht op ontwikkeling: We monitoren de leesontwikkeling van elk kind op speelse wijze, zodat we gericht ondersteuning kunnen bieden wanneer nodig.

Doel

Polderbrug biedt aan kinderen van 0 tot en met 12 jaar een rijke lees/taalomgeving aan, die hen nieuwsgierig maakt, uitdaagt en inspireert.

Het doel is samen met onze partners te streven naar een doorgaande leeslijn van 0 tot en met 12 jaar, waarbij een naadloze overgang tussen de kinderopvang en de basisschool wordt gestimuleerd.

Wanneer de kinderen uitvliegen naar het middelbaar onderwijs hebben ze voldoende lees- en taalkennis en vaardigheden om deze stap te kunnen zetten.

Samenwerking tussen opvang, onderwijs en thuis

Onze aanpak binnen KC Polderbrug is vanuit de samenwerking tussen opvang, onderwijs gericht op:

- (Interactief) voorlezen: Dagelijks wordt er (interactief) voorgelezen, waarbij we de kinderen actief betrekken bij het verhaal.
- Voorlezen bij de peuters door kinderen van groep 8
- Rijke en inspirerende leesomgeving in context: Ons leesaanbod is uitdagend en afgestemd op de interesses van de kinderen, met een gevarieerd aanbod aan boeken (bibliotheek, lees/themahoeken).
- De context van de rijke leesomgeving vertaalt zich in tussen opvang en onderwijs afgestemde thema's, waarbij de activiteiten voor de verschillende doelgroepen worden gedifferentieerd.
- Spelend leren: voorbereidende geletterdheidsactiviteiten, zoals letter- en klankspelletjes, worden geïntegreerd in het spel van de kinderen.
- Onze professionals verdiepen zich voortdurend in de nieuwste inzichten op het gebied van leesontwikkeling en didactiek.

Onze aanpak is ook gericht op samenwerking met thuis:

- Boeken lenen uit de schoolbibliotheek en de zwervboekenkast van opvang en onderwijs stimuleert het lezen thuis door het uit- en inwisselen van boeken.
- De Voorlees-expres biedt gezinnen waar nodig de mogelijkheid de thuissituatie te verrijken met taal en voorlezen.
- Inzet van Boekstart: Ouders worden met BoekStart voorgelicht over het belang van lezen en aangemoedigd om hun kinderen zo jong mogelijk (vanaf ca 3 maanden) in aanraking te brengen met boeken en om samen met boeken bezig te zijn.

Activiteiten

De hierna genoemde leesactiviteiten zijn opgebouwd vanaf 0 tot en met 12 jaar, waarbij de BSO een integraal deel vormt van de samenwerking tussen onderwijs en opvang in Rijpwetering.

Binnen ons kindcentrum worden thema's IKC-breed op elkaar afgestemd.

Opvang 0-4 jaar

Voorleesactiviteiten voor 0-4 jaar draaien om:

- Interactie, spel en het stimuleren van de taalontwikkeling. B.v het benoemen van plaatjes bij baby's,
- Introduceren van stoffen/ kartonnen boekjes met eenvoudige afbeeldingen en eenvoudige woorden,
- Benoemen en verbinden van verbanden tussen plaatjes en de wereld om het kind heen
- Interactief voorlezen met 1 of meerdere kinderen waarbij nieuwe woorden worden aangeboden (o.a. per thema). Dit wordt ondersteund met bijvoorbeeld een vertelkastje of Bereslim (boeken die digitaal/bewegend zijn)
- Zoekplaatjes en spelen met woorden
- Het stellen van vragen en het naspelen van verhalen bij peuters en kleuters.
- Andere activiteiten zijn rijmen, het ontdekken van letters en het luisteren naar luisterboeken of voorleesfilmpjes.
- Boekentas met een prentenboek mee naar huis (peuters)

Basisschool

- Tutorlezen; Kinderen uit de bovenbouw lezen voor aan onder- en middenbouw
- Activiteiten om de ouderbetrokkenheid te vergroten: ouderavond, boekpromotie in de nieuwsbrief, boekenmarkt (evt. tijdens Kinderboekenweek),
- Kinderboekenweek (school) en voorleeswedstrijd (regionaal)
- Teamleden bezoeken de inspiratiebijeenkomsten van de bibliotheek
- De leescoördinator neemt deel aan de intervisiegroep van leescoördinatoren van verschillende scholen van de bibliotheek.
- Boekstartcursus door twee teamleden van de school

4-6-jarigen

- Er is een boekenaanbod binnen het thema.
- 3x per week wordt hetzelfde prentenboek of informatief boek aangeboden.
- Over elk boek dat wordt voorgelezen wordt met de kinderen gesproken.
- Elke dag voorlezen van een doorlopend verhaal.
- Regelmatig een gedicht voorlezen.
- Regelmatig boekpromotie.
- Af en toe poppenkast of het gebruik van het "verteltheater"
- Regelmatig versjes en liedjes aanbieden
- Boekencollectie op elke groep die de kinderen zelf kunnen pakken.
- Digitaal prentenboekaanbod

7-12-jarigen

- Dagelijks voorlezen (staat vast op het rooster)
- Vrij lezen 30 min. Staat dagelijks op het rooster, leerkracht leest ook
- Wekelijks een leesbevordering les van de leerkracht
- Boeken in de groepen
- 1x per drie weken met de groep naar de schoolbibliotheek, tijd hebben om een nieuw boek te kiezen
- Praten over boeken (o.a. met **Aiden Chambers vragen**) (training volgen via de bieb)
- Hetzelfde boek met de hele groep lezen (2 tot 4x per jaar)
- Werken met Rijke teksten, poëzie- en schrijfp opdrachten, woordenschat binnen thematisch werken (zie ook rijketeksten.org en Blink)
- Prentenboeken aanbieden
- Huiswerk: boek lezen
- Lesactiviteiten als: literatuurschrift (schrijven n.a.v. een literatuurvraag) en speeddate over boeken (vraag de leesconsulent om meer werkvormen).
- Korte lijnen met de leesconsulent
- Bezoeken van inspiratiebijeenkomsten van de bibliotheek
- Intervisiegroep van leescoördinatoren van verschillende scholen
- Ouderbetrokkenheid vergroten: ouderavond, boekpromotie in de nieuwsbrief
- Teamleden lezen in hun vrije tijd zelf

BSO

- De leesconsulent van de Bibliotheek op School en Opvang besteedt naast het onderwijs ook aandacht aan de BSO in Kaag en Braassem en haalt de behoeften hiervan op, alvorens coaching aan te bieden op het gebied van leesbevordering (start 2026).
- Iedere week is er een weekactiviteit vanuit het gezamenlijke thema bij onderwijs en opvang. Spelen en vrijetijdsbesteding zijn hierbij het doel en lezen wordt hierbij spelenderwijs gestimuleerd.

4 tot 7 jaar (jongste groep; mussen)

- Regelmatig voorlezen
- Activiteiten met letters, bijvoorbeeld letters stempelen, bingo, namen schrijven
- Stimuleren van zelf lezen in de leeshoek

7 jaar en ouder (middengroep: grutto's)

- Gebruik maken van de zwerfboekenkast
- Er is een leeshoek ingericht waar kinderen van de BSO gebruik van kunnen maken, waar o.a. Donald Ducks liggen
- Activiteiten die lezen stimuleren, bijvoorbeeld recepten lezen bij koken

Budget

Ieder jaar streven we ernaar om vanuit de kinderopvang en het onderwijs te investeren in het up to date houden/aanvullen/vervangen van de collectie van de Bieb op School.

De ouderraad van onderwijs doneert jaarlijks de complete set van de Kinderboekenweek aan de school. Deze boeken worden na de kinderboekenweek en boekpromotie opgenomen in de collectie van de schoolbibliotheek.

De school heeft in 2024 en 2025 vanuit de schoolbegroting én in samenhang met de beschikbaar gestelde NPO gelden (OCW) geïnvesteerd in de gehele themacollectie van Blink Wereld.

Opvang onderzoekt op welke wijze er geïnvesteerd kan worden in het op peil houden van de collectie voor de BSO-kinderen. Voor het kinderdagverblijf is jaarlijks een budget beschikbaar.

Borging

De kindcentrum leiding en (voor)leescoördinator(en) komen jaarlijks via de werkgroep Jonge Kind bij elkaar. Tijdens dit overleg worden de voortgang en kansen van de doorgaande leeslijn 0 t/m 12 jaar besproken en nieuwe impulsen toegevoegd aan het beleid. Deze worden ook jaarlijks afgestemd met de lees-mediaconsulent van de bibliotheek, die hier het aanbod op kan aanpassen.

Onze partners

De partners die samenwerken zijn:

- Bibliotheek Rijn en Venen
- De Driemaster
- SSBA
- Kindkracht
- FloreoKids
- WIJdeVenen

Nog in te zetten/ te ontwikkelen

- Boekentas met een prentenboek mee naar huis? (1x per 6 weken)
- Boekenmarkt tijdens de Kinderboekenweek
- Boekenkring organiseren in de groepen
- Boekpromotie door leerkrachten (zelf kinderboeken lezen en de recensie schrijven of mondeling aanbevelen in de eigen of een andere groep)